

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium preposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az állatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. március 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felélős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytűzsdékben.

Miniszterváltozások.

(k) Miniszterváltozások foglalkoztatják az utóbbi időben a közvéleményt. Hegedűs helyét a miniszteri bársonyszékben az évek óta miniszter-jelölt Horánszky foglalta el s báró Fejérváry lemondása, bár a kormányhoz közel álló félhivatalos megcáfolta, ma már nyílt titok s rövid idő kérdése a Bánffy-gárda végleges pusztulása a kabinetben.

Az új irány kezd tehát érvényre jutni a vezető elem sorában; a mi még megmarad, az nem egyéb a Bánffy huszárregimentjénél, kint a közéletben ma már megnyirbált jogokkal, az erőszak korszakának keserű emlékeivel. A Bimbó-utcai kortestanya üzemleire nehezen s még soká borul a feledés fátyola. Teljes kiengeztelésre van szükség minden irányban, minden vonalon. A keresztény Magyarország kívánja ezt, az ébredő keresztény szellem követeli s nem ismer megnyugvást mindaddig, míg az ősi jussát vissza nem nyeri.

Hatalmas munka ez, mely hogy nem sikertelen, az eddigi eredmények igazolják. A jelenlegi kabinet s a kabinetben történt újabb változások nem tekinthető

még elért célnak, de közeledés hozzá s nem kis lépés a demoralizált politikai viszonyok között. Mert hisz még igen számosan vannak diplomatáink között, a kik keresztényellenes törekvéseikkel Szent István birodalmának ezer éves bázisát sietnek tönkretenni s hogy eme munkájuk célravezető legyen, az iskola keresztélyezett lélekkel ragadják kezükbe a nemzet reménységét: ifjúságunkat.

Vagy nem így ismerjük-e Wlassics vallás és közoktatásügyi minisztert? A haza jól felfogott érdeke. az új irány, az új szellem követeli távozását. Miniszterváltozások idejét éljük, menjen zajtalanul, feltűnés nélkül, mert a zaj csatakiáltás léssen, melynek kúrtszavát a dekristianizáló törekvéseiről híres szabadkőműves Wlassics már hallhatta!

Emlékszünk apáink meséire. Voltak nekünk daliás napjaink, regés idők már e mai kornak. Fekete volt az ég, a föld piros: égen-földön fergeteg és villámzengés. Csatára kelt egymással a kard és a bilincs: ember-hekatombák jelölték szörnyű küzdelmüket. Kidőltek a férfiak, elhulltak az erősek s akkor a gyenge gyermekek álltak a sorba. Ágyuk dörgése közt

forgatták a nehéz acélt, gyenge válluk súlyos puskát cipelt, miglen meghaltak ők is a keresztény magyar hazáért.

Vannak nekünk is fergeteges napjaink. A kard és a bilincs csatája eldőlt, mert új küzdelmekről hangosak a haza terei. A kereszt és a csillag küzdenek egymással: e harcra nem zeng az ágyu, mert armánynyal, titkos fortélyllyal kell megbirkózni. De mindegyre olvadunk is; kicsiny a növekedésünk, annál nagyobb a ritkulásunk. Már-már hajlik lefelé a kereszt: de akkor már új rivalgás harsan és rohamlépésben tör előre egy új légió. Liliomvirágos zászló lobog előtte és reng a föld lépésének hatalmától. Ez a nemzet ifjúsága; készen halni a hazáért egykor, ma csatázni a keresztért és azzal diadal-maskodni.

Eljutott-e ez a szó Wlassics miniszter füléig? Bizonyára el! És még sines annyi erkölcsi ereje, hogy bukását látna az új szellem ébredésében s rendelkezésre bocsájtana azt a miniszteri tárcát, melyet nem dicsőséggel szolgált.

Vagy hát nem látja-e a zsidó-liberális tábor hasonszőrű minisztereivel egyetemben a nemzet szebb jövőjének hajnalát? A néppárt varázsló elő az elrejtett, ezer-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Brassói levél.

A képviselőházban a múlt héten erősen ütögettek az erdélyi szászokat. Megérdemelték. Politikájuk csakugyan kétszínű s a magyarsággal szemben tanusított viselkedésük minden téren alkalmas a bizalmatlanság és jogos harag felkeltésére.

Itt Brassóban ők az urak. Politikában és társadalomban iskolában és családban, és szokásokban makacs szivósággal s szinte kihívó tüntetéssel adnak kifejezést a szász nemzeti hagyományokhoz való erős ragaszkodásoknak. Öszszetartók a végletekig; való vagy képzelt jogaikért igaz önfeláldozással szállnak sikra. Bőkezűek emberbaráti, nevelés, vagy társadalomügyi intézményeik erkölcsi és anyagi támogatásában s a mikor kell és a mikor alkalom nyílik, vagyoni és osztálykülönbösg nélkül vesznek részt egymás örömeiben, bánatában.

Van ebben valami tiszteltetreméltó. Mi magyarok szinte iskolába járhatnánk hozzájuk. Megtanulhatjuk tőlük azt, hogy a nemzeti hagyományok, az ősi szokások és erkölcsök, apáink hitének önfeláldozó szeretetében, az azokhoz való szivós, ragaszkodásban s azoknak a politika, a társadalom s a családi élet terén való következetes gyakorlásában bírjuk egyedül erős biztosítékait a nemzet főnmaradásának.

A szászoknál még most is láthatjuk, mi csoda hatalmas nemzetfentartó erő rejlik a nyelvnek és hitnek egységében. Mert a szász német

és lutheránus s kiket az itteni németajkuak közül — sokszor anyagi előnyök biztosításával — magukhoz édesgetnek, legelőször és mindenestre lutheránussá teszik. És mikor a „Fekete-templom“ százados boltíve alatt a messzeihires orgona hangja mellett száz meg száz ajkáról felzendül a szoltár, nemcsak egyszerű imádság az, de a titkon ápolott nemzeti érzéseknek, az együvértartozás egységes hitből erősödő tudatának szárnyaló himnusza is. Ha a szász a templomba megy, nem egyedül istenének, hitének, de egyuttal nemzetiségének megszilárdult szeretetével szívében jön ki onnan.

Vannak azonban ennek a dolognak árnyoldalai is. A falusi egyszerű szász nép könnyen asszimilálódnék, de a városi intelligens elem érintkezései, befolyása, jól szerkesztett újságjai révén minden kínálkozó alkalmat felhasznál hogy a szász és magyar közti ellentéteket sok furfanggal és leleménnyel ébren tartsa s elaludni ne engedje. Eleget szólt erről az ének a képviselőházban.

A brassói szász háziurak közül nem egy különösen választások idején szinte hiúz-szemekkel figyelni magyar lakója viselkedését s a stágerolvas vagy fölmondás hathatós kényszerével nem egyszer fojtja vissza lelkébe a honfű kötelelősségteljesítés tolaokodó érzését. Németországban és Ausztriában nyomott német nyelvű pamfletteket, melyek a katolikus vallás intézményeinek, papjainak gyalázatos rágalmazásával akarnak hivatkozni a protestantizmusnak, nagy szorgalommal terjesztik. Szász legénykék meg diákok nem egyszer utána kőnek a katolikus papnak s gúnyolódva, gyűlölködve kiáltják oda a másutt politikai csatakiáltással lett „Los von Rom“-ot. Ha pedig ezt nem teszik, akkor a katolikus templom ajtajára firkálják föl fehér vagy szines krétával e

három betűt: L. v. R. A mi megint annyit tesz, hogy „Los von Rom.“

A nemzeti jogi gyűlölet tehát párosul a vallási, a katolikus vallás ellen táplált gyűlölettel s ez a páros érzés — a mint a példák mutatják — már ott lebeg a szász gyermek szívében is, hogy idővel nagyra nőjőn s tüzevel esetleg felperzselni igyekezze az azt a hidat, a melyen az higgadabb, bölcsőbb elmék a két nemzetiséget egymáshoz vezetni törekednek.

„Wie die Alten sangen, so zwitschern die Jungen“ mondja a német sógor. És igaz van. A fiatalok bizony a nótát az öregektől tanulják, hol a családban, hol az iskolában, hol mind a két helyen egyszerre. És a mit itt tanulnak, azt nehezen vagy sohasem felejtik.

Család és iskola a szász nemzetiségnek leg-erősebb várai, de talán nem bevehetetlenek. Különösen az előbbit kell megostromolnunk, de én szerintem nem ágyukkal, hanem a szerelemnek édes nyilával. Minden egyes, egy egész életre meghódított szász leányszív, egy-egy hatalmas lépés a szászok magyarosodása felé. Az is igaz, hogy a szász leány-szív nem egy könnyen adja meg magát magyar ember szerelmének, hanem hát azért nap a nap, hogy nehezen bár, de végre is kicsalja a virágot a földből . . .

Rajta hát magyar legények! Fel a legszebb harcra! Szívetek legnemesebb érzésével hódítsatok magatoknak egy leányszívet! Szász feleség — magyar asszony! Ha győz valami, a tiszta szerelemnek győznie kell. Előre hát!

De én — instálom — kegyes engedelmeitek hátul maradok . . .

Földi.

Mai lapunk 4 oldal.

éves napot, melynek élető sugara kergetik a sötétséget s midőn nemzetünk ifjuságának koronáját is megaranyozták, remény kél a szívünkben: hogy boldog lesz még a magyar.

Mikor a reggel pirja kigyul az ég perem és oszladozása van az új sötétségének, szemünk gyönyörködni kíván csak s a kutató elme megpihen. Azt tudjuk, hogy a virradás: napfény, a mindenség boldogsága. Ugyanez a mi örvendezésünk ifjuságunk látásán. Küzdök vagyunk, harcosok; gyűnyörűség látni a mi — önmagunkból való — megnövekedéstünket Látni azokat, kik — nem, mint mi — élvezni fognak, de a kik — úgy, mint mi — dolgoznak és fáradoznak. Osztályosai fáradásainknak tehát meg fogják annak idején becsülni a gyümölcsöt s nem prédálnak, mert hiszen az érlelésben az ő verejtéknek is van nem kicsiny része.

Liliumvirágos zászló lobog előttük! Ezzel küzdöttek a kereszt védelmében. Ezzel a zászlóval ma már zarándoklatra készülnek a pápához, hogy a jubiláris Szent Atya lábainál bemutatassák a keresztény, magyar ifjuság hódolatát.

És még mindig a szakadkóműves Wlaszics ül a vallás- és közoktatásügyi miniszter bársonyszékében?

Attila a mit szerzett, meg nem maradt; a mit István kezdett, mindig fennáll. Áll hatalmasan, áll dőnhetetlenül a sudaras cserfa, ézengésben és napvilágosságon egyaránt nyugalommal és erősséggel. Látja a nép, lássátok meg ti miniszterek is!

A püspök szentbeszéde.

Igérletünkhöz képest olvasóink kívánságára dr. Városvy Gyula megyés püspökünk szentbeszédét a következőkben folytatjuk:

Mint hogy tehát a katolikus püspök küldetése nem egyéb, mint Krisztus művének folytatása, azért, ha a püspök küldetésének céljával, természetével és feladataival akarunk tisztába jönni, magának Krisztus küldetésének célját, természetét, feladatait kell szemügyre vennünk. Ez a vizsgálat pedig arról győz meg bennünket, hogy Krisztus küldetése kiválóképen békekövetség volt és a szeretet uralmanak megszilárdítására és kiterjesztésére irányult. Mert az kétségtelen, hogy az örök Ige nem másért jött a világra, nem másért vette magára gyarló emberi természetünket, mint hogy kibékítse az eget a földdel és véget vessen azon ádáz harcnak, mely űs-züleinél bukása óta az emberi nemet pusztította.

Az első ember vétke után elkecsereedett harc támadt egyrészt a Teremtő és a teremtmény között, másrészt a teremtmények között egymás irányában és végül magában az eszes teremtménynek szívében. Ezen idő óta az ember az ellenkezés és lázadás állapotában születik Alkotójával szemben; a gyűlölség, irigység, nagyra-vágyás, kevélység, szóval mindazok a bűnös hajlamok, melyek a társadalomnak és családnak természet szerű viszonyait megzavarják, elárasztották a világot és Ádámnak minden ivadéka kénytelen volt magára alkalmazni szent Pál apostolnak ezen lealázó vallomását: „Más törvényt látok tagjaimban, ellenkező elmem törvényével.”

Ezen nagy szerencsétlenség jóvátétele és ezen hármias harcnak lehető megszüntetése céljából jött le az örök Ige az égből és emberi természetet öltött magára. Nem lévén forróbb kívánsága, minthogy üdvözítse az embert és helyreállítsa benne és körülötte azon üdvös rendet és azon viszonyokat, melyeket Isten a teremtés alkalomával állapított meg az ő kegyelme által.

A megtestesült Igenek ezen buzgó óhajáról

tanuskodnak a próféták és az újszövetségi szent könyvek egyaránt. Izaiás megjövendölvén Emmanuelt, a köztünk lakozó Istennek dicsőségét, őt a béke fejedelmének nevezi. Születése idején az angyalok békét hirdettek a jóakaratu csembernek. Földi életében édes Üdvözítőnk, mint ajándékainak egyik legbecsessebbikét, a békét ígérte tanítványainak.

Midőn pedig föltámadása után tanítványainak megjelent, rendszeren a béke óhajításával köszöntötte őket. Mintha azt akarta volna ezzel értésükre adni, hogy megtestesülésének, kinszenvedésének és halálának nem volt más célja, mint véget vetni annak a háborúságnak, melyet a bűn okozott és megszerezni az emberiség számára azt a békét, melyet a világ nem ismer, s a melyt csak az égtől remélhetünk. Midőn egyházait alapította, az apostolokra bizván azon küldetést, melyet ő mennyei Atyjától kapott, azon kötelességet hárította reá, hogy állítsa helyre a földön a békét és e végből fölruházta őt mindazon eszközökkel, melyek e célra szükségesek. „A mely házba bementek” — így szól tanítványaihoz — „először azt mondjátok: Békesség e háznak! És, ha ott leszen a békesség fia” — vagyis, ha a ház lakói a béke ajándékára méltók lesznek — „rája száll a ti békességtek.” Innen van az is, hogy szent Pál apostol isteni Üdvözítőnk rendszerint a béke Istenének nevezi, és örömet fejezi ki a fölött, hogy a hívek között a megengesztelés szolgálatát teljesítheti.

Mint hogy pedig az Úr Jézus végtelen bölcsességben jól tudta, hogy az emberek között a béke fenntartásának leghathatóbb eszköze a szeretet, azért békétküldetését, melynek egész földi életét szentelte, a szeretet törvényére alapította. Szenvedésének előestéjén a szelid és édes Mester mintegy végrendeletképpen a szeretet édes törvényét köti tanítványainak szívére, midőn körülbelül ezeket mondja nekik: Fiaccsáim! En most visszatérek Atyámhoz. Szeressetek engem mindig és a halál se választson el engem tőletek, mert hisz érettek halok meg. Szeressetek engem állhatatosan és bárhol legyetek is, mindenütt tanítsátok és gyakoroljátok az irántam való szeretetet. Amde, ha engem szerettek, szeressétek az én kedvemért egymást is. Semmi sincs a világon, mi jobban szívemen fektődnek, mint ez. Ez az a középpont, melyre összes törvényem és óhajaim irányulnak. Ez országomnak talpköve. Ez azon új törvény, melyet újból lehozhat az égből, miután a bűn azt eltörölte a földszínről. Ezen törvényt Atyámtól kaptam születésem idején és most halálom óráján reátok hagyom azt. Elvevénstétek azt föl az emberek szívében; fűzzétek őket mindnyájokat én hozzám és kössétek össze egymás között, nem földi bilincsekkel, hanem a szeretet kötelekeivel. És ezekkel oly szorosán csatoljátok őket egymáshoz, hogy csak egy szív és egy lélek legyenek. Hogy pedig e szeretet annál könnyebben, annál szívesebben gyakoroljátok, az én szeretetemet, mellyel irántotok viseltem, állítom föl a ti szeretetek mintaképeül. „A mint én szeretlek titeket, ti is úgy szeressétek egymást.” Ez a kölcsönös szeretet lesz azon ismertető jel, melyről az emberek azonnal megismerik, hogy az én tanítványaim vagytok.

A béke fejedelmének, a szeretet törvényhozójának nevében és megbízásából jövők én tehát ma hozzátok, szeretett híveim, és azért isteni Mesterem példájára, ki a mi békkességünk, ön is békkességet és szeretetet hirdetek mindnyájatoknak, azoknak is, kik azt nélkülözik és azoknak is, kik azt már élvezik. Békét és kiengesztelődést hirdetek, igérek és adok a megtérő bűnösöknek és ugyanannak állhatatos megőrzésére segítém az igazakat is. Azon természetfölötti hatalom segítségével, mellyel Krisztus az ő egyházát felruházta, megszerzem és megszaparitom számotokra a megszentelésnek és üdvösségnek eszközeit. Istentől azon hatalmat nyertem, hogy számotokra lelkipásztorokat állítsak be, kik lelki bajaitokat fölismerni és sebhadt szívüket nyugalommal helyreállítani leszenek hivatva. Reám bízta az Úr a ti lelkiismereteitek föloldásának vagy megköltésének hatalmát, mert a gyónatóatyák tőlem nyerik erre való fölhatalmazásukat. És föladatommá tette Isten, hogy résznit magam, résznit munkatársaim által a szószékéről és azon kívül a tudatlanokat oktassam, az ingadozókat megerősítem, a szo-

morukat vigasztaljam, az igazakat Isten iránt való buzgóbb szeretetre, vele való szorosabb egyesülésre buzdítsam, a bűnösöket pedig az igazság útjára visszavezessem. És így az én küldetésemnek célja valóban nem más, mint a melyet isteni Megváltónk tűzött maga elé, t. i. a szeretet segítségével megbékéltetni a világot és Isten gyermekeit a béke ösvényén az örök boldogság hózába vezetni.

(Vége köv.)

UJDONSÁGOK.

— **A Főpásztor kegyelele.** A székfoglalás főnyes ünnepegei elmúltával megható módon róttá le ma a kegyelet adóját az új Főpásztor nagy elődje b. e. Steiner püspök emléke iránt. A budapesti központi papnevelő intézet előjáróságának több kiváló tagja érkezett ma városunkba, a papnevelés nagy munkájában volt osztályosuk és vezérük, a mi Püspökünk látogatására. Ez alkalmat ragadta meg a nemeslelkű utód, hogy volt munkatársai kíséretében, elődje sírját felkeresse. A délelőtti folyamán dr. Klinger István apát, egyetemi tanár, Krizsán Mihály pápai kamarás aligazgató, dr. Part Iván, dr. Glatfelder Gyula tanulmányi felügyelők és dr. Klauz György pápai kamarás, püspöki titkár kíséretében kocsiára ült s a Hosszú-temetőbe hajtott, hogy a nagy püspök nyugóhelyét meglátogassa. Az a sirhalom drága kincsünk nekünk, nagy idők, nagy küzdelmek, de egyáltalán nagy dicsőség emléke. Hova a hűhűség, a kitartás és bátorság kegyelméért könyörögni jártunk árvaságunk nehéz napjaiban s most, hogy ezek elmúltak, szívünk egész szeretetével, kegyeletünk őszinte érzelmével kísértük oda Atyánkat, hogy nemese szive buzgó imádságával egyesítsük a mi könyörgésünket s úgy küldjük azt az Ég Urához hitvalló szolgájának örök boldogságáért. — Az előkelő vendégek még a délelőtti folyamán meglátogatták a székesegyházat és a szeminariumot.

— **A püspök helyettese a papnöveldeben.** A budapesti központi papnevelő intézet kormányzói hivatala dr. Városvy Gyula püspökké történt kinevezetése folytán végleg megürsedvén, Váscary Kolos hercegprímás annak teendőivel Krizsán Mihály pápai kamarást bízta meg, aki hasonló minőségben már Csélka Nándor püspök elhalálozásakor is egy egész esztendeig működött.

— **Hangverseny a püspök tiszteleire.** A cisterciák főgimnáziumának tágas díszterme tegnap ismét előkelő közönségnek volt gyűllyhelye. A zenekedvelők még ifjú egyesületé ugyanis d. u. 5 órakor hangversenyt rendezett dr. Városvy Gyula megyés püspök tiszteleire s ezzel fényesen dokumentálták, hogy lehet városunkban zeneéletet teremteni csak akarni kell, mert van művészi erőnk elegendő. A művészi est fénypontja Tomm Béla hegedűművész hegedűjátéka volt. Wieniovsky moszkvai emlék-ében oly művészi talentumot árukt el, hogy méltán megillelte a tapsvihar, mellyel a közönség többször megjutalmazta a művészt. Es a siker csak növekedett, midőn Tomm megtoldotta a műsort egy Bach-romance-al. Egyébként a műsor minden száma az egyesület életképessége mellett tanuskodik. Dr. Városvy Gyula püspök meleg szavakkal mondott köszönetet az élvezetes estért s különösen kitüntető elismerését fejezte ki Tomm Béla művész játéca felett, a ki na már egy Kubelikkal is versenyre kelhet. Az eddig felmutatott eredmény is sikeres működést s szép jövőt biztosít a még bőlsőjében ringó egyesületnek, mely valóban hézagpótló városunk társadalmi életében. A püspök szavait lelkes távoztával csillapult.

— **Máróczy Gézá,** a montecarlói sakkozta győztesét ma a „Székesfehérvári Sakkkozó Társaság” — melynek a nevezett magyar sakkművész tiszteletbeli tagja — táviratilag üdvözölte.

— **Jótevénység.** Dr. Városv Gyula megyés püspök a helybeli szegények nyomorának enyhítésére a helybeli jótékony nőegyletnek 100 koronát volt kegyes adományozni, melyért hálás köszönetet mond az egyet elnöksége.

A **Fejérmegyei takarékpénztár** a Fejérmegyei Tanítótestület segélyező-alapja javára 50 koronát és a Székesfejérvári kereskedelmi bank 20 koronát voltak kegyesek ajándékozni a fenti egyesület Tanítók Háza alapítványa javára, a mely kegyes adományokért hálás köszönetet mond **Szirk József**, egyesületi elnök.

— **Előleptetés.** A déli vasút igazgatósága Beck Ernőt a helybeli állomásonál fűtőházi alfőnökké léptette elő. Gratulálunk!

— **Altáregyesület kiállításra.** A legméltóságosabb Oltárszentség imádatára s a szegény templomoknak szükséges egyházi szerelvényekkel való felruházására alakult helybeli Oltáregyesület a múlt héten tartott választmányi gyűlésén elhatározta, hogy az egyházakéi szegény templomok között kiosztandó templomi szerelvényeket közszemlére teszi ki, vagyis kiállításra rendez. A bő tartalom s érdekes kiállítást a **Ferenc József** nőnevelő intézet helyiségeiben március 23, 24 és 25-én délelőtt 9 órától este 6 óráig mindeki ingyen megtekintheti.

— **Március 15.** A székesfejérvári Vörösmarty-kör Magyarország újjászületése, 1848. márc. 15-ike évfordulójának hazafias ünneplésére 1902. március 15-én esti 8 órakor **közvacsorát rendez**, melyen az ünnepi beszédet **Zichy Jenő** gróf, városunk országgyűlési képviselője, a kör elnöke mondja, ezt megelőzőleg dr. **Kerekes Lajos**, a kör titkára fél 7 órakor „1848. és előzményeiről” felolvasást tart. Ezen felolvasásra a mélyen tisztelt kortagokat, családjaikat és városunk egész közönségét tisztelettel meghívjuk. A közvacsorára szóló jelentkezéseket a kör háznagya fogja a szokásos módon összegyűjteni. **Vértessy József**, igazgató. Dr. **Kerekes Lajos**, titkár.

A **cisterciata Rend székesfejérvári főgimnáziumánál önképzőkör** f. hó 15-ikén d. u. fél 4 órakor ünnepi nemzeti szabadságunk nagy napjának emléket az intézet dísztermében. A n. é. szülőket és érdeklődő közönséget az ünnepélyre tisztelettel meghívja a **rendezés**.

Az ünnep műsora a következő: I. Hymnusz: Zen. Erkel F., énekli a főgymn. énekkara. II. Március 15. Emlékezés, **Török** Konstant tanártól. III. Szavaltatok: Mars idusa, írta Szávay Gy., szav. Rátkay G. VII. o. t. Rákóczy, Bercsényi, írta Endrődi S., szav. Kovács J. VIII. o. t. IV. Zene: Dancla a) Barcarola b) Menuette előadják négy hegedűn, zongorakísérettel: Jungvirth G., Magyar F., Holl J. VIII. Görög Z. VII. és Dubovszky E. VIII. o. t. V. Szavaltatok: A XIX. sz. költői, írta Petőfi S., szav. Dornis I. VII. o. t. A hegyesi csata, írta Radó A., szav. Varhanek F. VII. o. t. VI. Kurucdalok: Káldi Gy., énekli a főgymn. énekkara. II. VII. Innisferei harang, Attenhofer K., előadja a főgymn. énekkara. VIII. Szavaltatok: Rákóczy a határon, Endrődi Sándortól, szav. Bendy N. VI. o. t. IX. Zene. Első magyar idyll, Kéler Bélától, hegedűn, zongorakísérettel: Farkas B. VII., Dubovszky E. VIII. o. t. Lausmann-féle jutalomkönyvek kiosztása. X. Marsellaese, Roguet de L'Isle, énekli a főgimnázium énekkara.

A **székesfejérvári kath. legényegylet ifjúsága** 1902. március hó 16-án 1848. márc. 15. a szabadságnap emlékére saját helyiségében (Kosuth-utca 11. sz.) színelőadás és szavaltatokkal egybekötött estélyt rendez a következő műsorról: I. rész. 1. Nemzeti dal, Petőfitől; szavalja: Pinke Imre. 2. A golyáho, előadja Vincay Károly. 3. A magyarok Istene, Petőfitől; szavalja: Halász József. 4. A nemzetese, Petőfitől; szavalja: Háden János. 5. Ledől szobor, Petőfitől; szavalja: Dornier Imre. 6. Hazámhoz, Kalocsaytól; szavalja: Bohm Vince. 7. Előre, Tóth Kálmántól; szavalja: Király Ferenc. 8. Szózat, Vörösmartytól; szavalja: Huszár Géza. — II. Rész. Virágfakadás. Vigjáték I. felvonásban. Írta: Murai Károly. Szmélyek: Kovács Péter — Muskovits Pál. Mártha neje — Bernig Regina k. a. Nelli unokahuga

— Ziegelmüller Erzsike k. a. Ödön, unokaöccse — Móna Gyula. Laci — Kovács Ferenc. Kati — Baumgartner Teruska k. a. — Belépti díj tetszés szerinti. — Kezdeté este fél 8 órakor.

A **székesfejérvári iparos ifjak önképzőkör**e is március 16-án ünnepi meg a nagy napot, még pedig **táncos egybekötött ünnepélyvel**. Jogosan tételezzük fel, hogy a kör vezetőségében kath. férfi nincsen azon kath. egyének részt nem vesznek, mert hisz nagybőjt idején a zajos mulatság tiltva van. Egyelőre ennyit.

— **Eljegyzés.** **Kristóf** Antal helybeli lakos eljegyezte özv. **Gyurkovits** Lajosné helybeli lakos szép és kedves leányát, **Zsuzsát**. Isten áldását kérjük az új frigyre.

— **Megérdemelt kiholetés.** Szép kitüntetés érte **Rostagni Flórl** Karola urnót, mint a Vörös kereszt székesfejérvári főkegyelet buzgó pénztárnokát. **Mária Valéria** főtercegnő ugyanis, mint a nevezett egyet vedőnke az eddigi buzgó munkásság felett **legfelsőbb dicsmérését** fejezte ki.

— **A szerelem.** **Huszár** Erzsé fiatal volt és szeretett, de reménytelenül. Nem tudta az e fölötti bánatát elviselni, kétségbeesett s néhány nappal ezelőtt eltűnt szüleinek alsó-királyisor 9. sz. alatti lakásáról. A rendőrség keresi, kutatja, de biz nem találja a szerelmes leányt, ki valószínűleg a halálba vitte bánatát. Bucszuzónak a következő levelet hagyta hátra:

Kedves édes Anyám!

Bocsássák meg ezen gyáva tettemet, de én már megelégedtem evvel az én reám nézve oly mostoha sorssal. Ugy faj a szívem, majd meg hasad, ha reá gondolok milyenek mások és milyen jól voltam én és engem mégis úgy megvert a Teremtő, ha látták volna azt a harcot, a mi én bennem az utóbbi időben dúlt, olyan erőmbe került még az a kis jó arcot is csinálni, a mit épen muszáj volt. De már elég volt, nem birom tovább, még egyszer bocsássanak meg, kedves jó anyám és testvérem csak arra kérem, ha a templomba mennek, néha ne feledkezzenek meg, küldjenek egy fohászt értem talán megbocsát az az édes jó Isten, hiszen ő akarta így, édes jó anyám azt a vázsnat, ha meghalok, adja a Tera leányainak, úgy mint van, tegye el, majd akkorra, mire ők is megismerik az életet és egy boldog jövőről álmodoznak, mint én valaha, de az ő ébredésük ne legyen olyan keserű családás, mint az enyém, a füllevalóm a babusé, a gyűrű meg az a kis karkötő, ha nem kéri vissza a Mészáros, legyen a Teruskáé. A takaréki könyvemmet meg, ha a Józsi visszaadta azt a pénzt, tegyék vissza és adják a Keresztben Janikának, ugy sem adhatok már azután semmit az életben.

Isten velők kedves anyám, ne haragudjon én reám és Kedves Juli ugy sajnálják, magad maradsz, szeresd én helyettem is édes anyámat, az Imrével meg legyetek jó testvérek, soha sem tudhatjátok, hogy reátok is mi vár az életben, nem tudok mindenkinek külön bucsut mondani, pedig mindenki eszembe van, de a szívem elszorult, nincs erőm, Isten velők.

— **A postásikkasztás ügyében** a nyomozás eddig pozitív eredményre nem vezetett. **Szalay** József postászolgát, a ki négy nap óta előzetes letartóztatásban volt, a bizonyítékok hiánya miatt szabadlábra helyezték. A rendőrfőkapitányság ez ügyben felkéri azt az ismeretlen urat, a ki a **székesfejérvári takarékpénztárnál** február hó 27-én 1 drb. és március hó 3-án három drb. „**Bpest-szék-főv. egyesült takarékpénztár**” részvény-szelvényt váltott be, hogy a **székesfejérvári takarékpénztárnál** jelentkezzék, hogy az elikkasztott szelvények letiltása iránt intézkedni lehessen.

— **Köszönetnyilvánítás** Mindazon jóbarátok és ismerősök, kik felejthetetlen anyánk, özv. **Jakabi** Ferencné elhunyna alkalmával részvétüket nyilvánítani, a ravatalra koszorút helyezni, a temetésen megjelenni, avagy fogataikat rendelkezésre bocsájtani s ez által fájdalomukat enyhíteni szívesek voltak, fogadják ez-uton is a család és rokonság nevében hálás köszönetemet **Jakabi** József.

— **A Tóvárosi Kisdudóvó egyesület** f. hó 16-án d. e. 11 órakor tartja a városház nagytermében évi rendes közgyűlést, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghívotnak. Az egyesületnek jelenleg 35 alapító, 124 rendes és 8 pártoló tagja van.

— **Baromfi-kolera.** Reé István főkapitány a baromfi-kolera tovaterjedésének megállítására, illetőleg annak megszüntetése céljából a következő felhívást intézte a baromfitartó közönséghez: A budapesti m. kir. állatorvosi főiskolán a Székesfejérvárról felküldött tyúk hulláján megállapított baromfi-kolera folytán az állatorvosi főiskola véleményéhez képest felhívom az érdekeltek közönséget, hogy a baromfi-kolera elleni védekezés céljából az egészséges baromfiakat a betegetől az állat-tulajdonosok különítsék el s lehetőleg tiszta tartózkodási helyet válasszanak számukra. A régi tartózkodási helyet, nemkülönben a baromfiakat etetésére és itatására használt edényeket alaposan megtisztítsák, a ketreceket és edényeket forró luggal lemosassák, és 5%-os karbol vagy kreolin oldattal fertőtlenítsék. Víz helyett pedig 2°-os vasgálicot adjanak a baromfiaknak. A megbetegedést a városi magy. kir. állatorvosnál a következők terhe mellett okvetlenül bejelentsek.

— **Városi közigazgatás.** Székesfejérvár szab. kir. város közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt tartotta rendes havi ülését **Füsth** Pál báró főispán elnöklété mellett. A referensek szokásos ügyforgalmi jelentéseinek kívül két dolgot érdemel különös figyelmet. Az egyik az a felebbezés, melyet több várkerületi csatorna-menti háztulajdonos adott be a főkapitányt, majd a polgármester ítélete ellen. E házak ürgödrei ugyanis leveztető csatornával vannak összeköttetésben a kanállással s ennek vizét megfertőzik. E mizerabilis állapotok megszüntetését célozza az ítélet, kötelezve a háztulajdonosokat a szenny-levezető csatorna eltávolítására. A bizottság az ítéletet jóváhagyta.

Fontos és megszívlelésre méltó dr. **Birbaner** Viktor főorvos jelentése, mely a következőkben számol be a város múlt havi egészségügyi állapotáról:

A város közegészsége a lefolyt február hónapban ép oly kedvezőtlen volt, mint januárban, bárha a születések a halálozásokat 29-el felül is multák, mert a kanyaró még mindig uralkodik. A felsőváros I. és II. kerületében megszűnt, de a vízi város és Palota város II-ik kerületében annál erősebben lépett fel. Teljesen mentes meg a Tóváros, a többi városrészekben szórányosan van. E járványból kifolyólag 3 közegészségi bizottság ülést tartott. A Palota-városi óvoda bezárattott, mert az óvónő családjában fordult elő kanyaró. Bezárattott az íz. iskola is, mert ezen hitközségi iskolába minden városból járnak növendékek. Kanyarón kívül az uralkodó megbetegülések a tüdő- és légutak hurutos vagy lobos bántalmái voltak.

A város területén előfordult fertőző (ragályos) körök állása a következő: Hasi hagymáz 1 (7 kórházi utról). Difteritisz 2 (egyik kórházi utról.) Bárányhimlő 9. Szamárhurut 7. (Megszűnt. Járvány volt.) Kanyaró 401. (Gyógyult 230, elhalt 14, ápolás alatt van 157.) A halálozást tüdőlob mint szövődmény okozta.

A belügyminiszter — panaszkodik most a t. főorvos — kimondja, hogy az október 17-én kelt városi felterjesztésre úgy intézkedett, hogy a Szent-György közpórház fertőző osztályára mindaddig, míg annak ezen osztályán hely rendelkezésre áll, a városban előforduló szórányos fertőző betegek felvétesenek. Mindernek dacára megtörtént dolog, hogy a nevezett intézet a fertőző beteg felvételt megtagadta; azért a városi járványkórház megnyitattott s bármely percben kész a beteg felvételek elhelyezésére.

Nagy gondot okozott a jégkérdés is. Gyógykezelésre a Hagenmacher-cég kötelezte magát **szegényeknek ingyen, vagyonosoknak díjazás mellett orvosi rendelőnyre jéget adni**, ezen orvosi rendelőny által megátolni óhajta a fenyűzés céljára való jégfogasztást. A többi jégről a ta-

nács, az I-ső fokú egészségügyi hatósággal egyetértőleg fog gandsokolni.

Dr. Mohár jelenti azt, hogy a kanyaró kertületben február vége felé megszűnt. Dr. Aro-kay jelenti, hogy a fellépést s a bejelentett esete-knél kétszerte többnek tartja azok számát, kik bejelentve nincsenek. Dr. Palánszky a kanyaró miatt a vízivárosi iskola bezárására tett indítvá-nyát — bárha nem sok eredményt vár is tőle — fentartja.

A pénzügyigazgató jelentése szerint: Az 1902. évre az I., II. és IV. osztályú kereseti adó kivételese befizetve van. Az 1902. év február hó végéig esedékes mindennemű kincstári követelés hátralékkal együtt 500.203 korona 88 fillér. Eb-ből befolyt 320.332 k. 06 f. Hátralék: 269.871 k. 82 f. Intés kibocsátott: 2908 esetben. Záló-golás 87. Arverés kifizés 68 esetben történt. Ar-verés 1 esetben tartott meg.

A jelentések tudomásul vétele után az ülés fél 12 óraker véget ért.

— **Tűz a vidéken** Ráckeresztúrról írják la-punknak, hogy ott f. hó 10-én reggel 8 óraker Stern Jakab kereskedő háza kigyulladt s bár a lakosság a tüzoltósággal minden lehetőt elköve-tett a ház megmentésére, a nagy viharban ez nem sikerült, sőt még szerencse, hogy a tüzet lokalizálni tudták. A kár mintegy 2500 korona, mely összeg biztosítási folytán megtérül. A tüz keletkezésének oka eddig ismeretlen.

— **Fejérvármegye központi választmánya** teg-nap d. e. 10 óraker ülést tartott, mely alkalom-mal az orsz. képviselő-választók jövő évben ér-vényes névjegyzékének a jelen évfolyamán eszközlendő összeállítására hivatott küldöttségek alakították meg. A küldöttség elnökei: I. A *sár-keresztúri* választókerületben az első küldöttség elnöke: *Deltrich* Zsigmond, a másodiké *Szűts* Albert, a harmadiké *Kollár* Tivadar. II. A *rác-almási* választókerületben az első küldöttség el-nöke dr. *Fekete* Izidor, a másodiké báró *Mann-dorff* Géza, a harmadiké *Hollós* Ernő. III. A *rádai* választókerületben az első küldöttség el-nöke *Csonotos* Andor, a másodiké *Tamásy* Ár-pád, a harmadiké *Gyapay* Pál. A *csákvári* vá- lasztókerületben az első küldöttség elnöke gróf *Czirák* Antal, a másodiké *Tallán* Vilmos, a harmadiké *Kenessey* Lajos. V. A *budajki* vá- lasztókerületben az első küldöttség elnöke gróf *Ná-dasy* Tamás, a másodiké *Kösa* Miklós, a har- madiké *Kenessey* Gyula.

— **Fedanyag-szállítás.** A városi kútlutakra szükségelendő fedanyagra nézve f. hó 11-én d. e. 9 óraker tartott meg az árlejtes Polczér Péter gazdasági tanácsos elnökölete alatt. Az eredmény a következő: Az I-ső utvonalon: Szilási István a kikiáltási egységi árak szerint. A II-ik vonal: Ifj. Almásy József a kikiáltási egységi árak szerint. A III-ik vonal: Káldor és Berstein-cég 15%-ék engedménnyel. A IV-ik utvonalon: Ugyancsak 16%-ék engedménnyel. Az V-ik vonal: P. Nagy András és Bencsik Ignác 11.6%-ék engedménnyel. A VI-ik vonal: Vinczai István és Bencsik Ignác 14.1%-ék engedménnyel. Az eredmény tehát rend- kívül kedvező és a város az összes kikiáltási egységi árakon 1268 koronát takarított meg.

— **A nem állami tanárok vasuti kedvezménye.** A nem állami tanárok azon kéréssel járultak *Wlassics* közoktatásügyi miniszter elé, hogy ré- szükre, mint az állami iskolák tanárainak ke- lvezményes vasuti jegy adassék. A miniszter meg- ígerte, hogy kívánságaikat teljesíteni fogja, mert tudatában van annak, hogy a tanár világiatlottsá- gából az iskolának nagy haszna lehet. A tanító- ság már többször folyamodott, hogy őket is té- szesítsék a vasuti kedvezmény áldásaiban, de az ő kérésük mindig süket fülekre talált. Ebből is látjuk, hogy a nemzet mennyire szívén viseli tanítóinak érdekeit. Pedig a tanításág kamatoztul visszafizetné a nemzetnek e nemes gondoskodását, mert utazásaink alkalmával ismereteik sok hasz- nos dologgal bővülének, a melyeket az iskolá- ban igen jól értékesíthetnének.

— **A „Magyarországi munkások rokkant és nyugdíj-egylete”** f. hó 30-án tartja rendez évi köz- gyűlését Budapesten. Az egyletnek, melynek főlkja van városunkban is, célja, feladata felette fontos, hisz köztudomású dolog, hogy az állam mindenkiről gondoskodik, csak a munkásokról nem. Ezért álltak össze ők maguk, hogy meg-

védjék magukat a koldusbotra jutástól. Az eddigi eredmény mutatja, hogy nem lesz sikertelen a fáradozásuk. Ma már ugyanis szerte e hazában 18 ezret meghaladó munkás néz biztos szemmel a jövőbe, hogy élete fenntartásáért nem fog ke- gyelem-kenyőrré szorulni. A szegény-kérdés, az ügyelem-kenyőrré szorulni. A szegény-kérdés, az övezgyek és árvek segítségének, a munkanélkül- ségnek kérdése várja megoldását ezen egylettől. melynek vagyona máris mintegy *hatszáz* koronára rúg. Örömmel látjuk a mérlegből, hogy a székesfejérvári fiólk-egyletnek múlt évi bevétele 2702 k. 72 fillér; míg ezzel szemben kiadása 8 k. 60 fillér volt.

— **A korlátlan kimerési engedély.** A regale bérlőknek ezután nem kell hosszszas fáradságos uton, apelláták, meg felfolyamodások, percek stb. utján keservesen megszerzett jogaiknak birtokába jutni, mert hiszen a regale bérlő azért bérlő a regaliakat, hogy aztán pálinka méréseket, csap- székeket meg mi egyebeket korlátlan számban állíthasson, még akkor is, ha az italmérések lét- száma be van töltve. A miniszter legújabb ren- delete szerint, ha a folyamodók személye meg- bízható (no: egy regale bérlő ne volna megbiz- ható!) s ha a helyiség ellen kifogás nem emel- hető — meg kell adni a közigazgatási hatóság bármely tiltakozása ellenére is a kimerési enge- délyt, hogy az ital és fogyasztási adók bérbe- adása biztosíthatassék, illetőleg, hogy meg ne ne- hezítettessék. Pálinkát a parasztnak, hadd butuljon, csak a regalebérlők megmaradjanak, csak a finan- cia bevételei e révén meg ne csapjanak.

— **A szemüveg tisztítása.** A szemüveget igen sokan viselik állandóan és sok bajuk van az üveg-ek teljes tisztántartásával. A zsebkendő, a szarvasbőr vagy a selyemkendő nem tisztítják az üveget oly jól, mint a selyempapirus; de ép- pen a selyempapirus kézneltartása okoz legtöbb nehézséget, eelszerti tehát egy csomag cigarettá- papirusot magunknál tartani, melynek egyetlen lapjával a szemüveg jól és tökéletesen megtisz- títható.

— **Vesztett eb.** Vajta községben s a hozzá- tartozó pusztákon folyó hó 8-án egy veszett eb kóborolt, miközben Bonyai János vajtai lakos 4 éves fiát megmarta, kit még ugyanazon napon a budapesti Pasteur-intézetbe szállítottak. Megmárt azonkívül egy lovat, hat kutyát, Körtvélyes pusztán a sertés csorda közé szaladt, a hol azonban kárt nem tett. A megmárt ebek azonnal kiirtat- tak, a fertőzés gyanújában álló állatokat megfi- gyelés alá helyezték. A kutyákra a 40 napi zár- latot a sárbogárdi főszolgabíró elrendelte.

ELADÓ VENDÉGLŐ. Apáca utca és Horváth István utca sarkán levő vendéglő szabadkézből eladó.

A komlós-kerti dűlőben egy rét szabad- kézből eladó. Cim a kiadóhivalalban.

SZINHÁZ.

Kedden a *Három testőr* került színre Déri Béla jutalomjátékául, akit ajándékokkal is me- gleptek tisztelői. Ő és Kovács igen ügyesen, nagy hatással játszottak. Legkitűnőbb alakítást azon- ben Fóti Fridától láttunk, aki alapos készültség- gel, teljes sikerrel felelt meg nehéz szerepének. Akiik figyelemmel kísérték, csak elismeréssel adóz- hattak a kis Fóti ügyességének, finom játékának. Igmándy hálás szerephez jutott („ez több, mint a mit megérdemelt”), de majdnem ő lett hálátlan hozzá. Dulich és Havas ügyesen mozogtak. — Végre tegnap, szerdán a *Lotty erődcsúj* játszo- ták Szalóczy Irénnel, aki virágos jókedvében ma- gával ragadta a közönséget, de nem tudta telje- sen elfeledtetni Déry (Barley) hiányát, a ki napok óta küzd már a rekedtséggel, míg végre ma mű- képtelen lett. Szerejét Havas igyekezett utáncsi- nálni, a harmadik felvonásban több-kevesebb si- kert is ért, de hát Havast megcsipte volna a Dé-ry, ha látja egyéyk-másik elhibázott mozdul- latát és a savanyu-édes mimikáját. Szilágyi vi- szont még kevésbé tudta pótolni Havast a fő- pincér szerepében. Az meg már azonban bizo- nyos, hogy a kis Müller Aranka csinosabb „jáger” volt, mint Szilágyi, a kit helyettesített. Szó!

Szerepcseréltetés. Lotty szerepét ma is Szalóczy Irén fogja játszani, mert Fóti Frida gyengélkedése miatt nem vehette át ez ugy sem neki való szerepet. Mivel azonban a direktor már beugratta annyira, hogy kosztümjeit is megcsi- nálhatta, a jövő héten egyik estén, és Virágya- sárnap délutánján fogja eme szerepet játszani. Leszámítva azt, hogy fáncolni nem tanult, beszá- mítva azt, hogy mint naiva csak kényszerből vállalta el e szerepet, aki nem viseltek iránta ellenséges indulattal, gyönyörködni fog csinos hangjában és mindenestre ügyes kedves játé- kában.

Fóti Frida, a helybeli szintársulat kitü- nő tehetségű művésznője f. é szeptember 1-től kezdve a budapesti vígszínházhoz van szerződötve, igen előnyös feltételek mellett Őszintén gratulálunk!

SZERKESZTŐI ÜZENET.

F Zollán F. Battyán. Ez nem szép dolog! Így kifigurázni a vendégkoszorú minden tagját — a bölcsöböl: ez még egy sáskajárást eredményez. Azt pedig a papa zsebe bánja.

Törlesztés kölcsönt

5⁰/₀ kamat

Vidéki bérházakra és földbirtokra

szerzek minden előleg nélkül abban az esetben is, ha magasabb kamatu kölcsönökkel vannak megterhelve.

Leveleket postafordulattal elintéz és a kívánt bővebb felvilágosítást szívesen adja

Sárkány Lózsef
Budapest, Váci-körút 21.

Hely szűke miatt eladó!

5—800 drb. fenyőfa (Picea excelsa) 100—130 cent. magas (többször átültetett) 100 drb. 30 frt. Cupressus Lausonii 50—150 cent. darabja 30—100 kr. Buxus (gulya alakú idomi- tott) 80—100 cent. darabja 1 frt. Mahonia aquifolia (3 éves) 100 drb. 3 frt., 1000 drb. 20 frt.

Cim: Uradalmi Kertészeti Fejérvár—Csurgó.